

Kapitel 7

Utvecklingen av Svenska kyrkans ekonomi 2021

ANN-MARI HEDMAN OCH JAN ÖSTLUND

(Siffror inom parentes avser år 2020)

Årets resultat för Svenska kyrkan 2021 uppgick till 3,7 miljarder kronor, vilket är 1,3 miljarder kronor högre än föregående år. Verksamhetens resultat före finansiella poster uppgick till 0,8 miljarder kronor, vilket däremot är 0,7 miljarder kronor lägre än föregående år. Intäkten från kyrkoavgiften fortsatte att sjunka under 2021, vilket tillsammans med högre verksamhetskostnader gav ett lägre verksamhetsresultat för församlingarna jämfört med det första pandemiåret 2020. Det högre årsresultatet ska därför ses mot bakgrund av att församlingarnas finansnetto, tillsammans med kapitalförvaltningen på nationell nivå, gav ett resultat som blev 2,0 miljarder kronor högre än året innan. Utvecklingen på de finansiella marknaderna var ovanligt stark under 2021.

ORGANISATIONEN

Svenska kyrkans juridiska form är registrerat trossamfund. Det finns tre nivåer i Svenska kyrkan: församlingar, stift och nationell nivå. Varje enhet är självständig och ansvarar själv för sin ekonomi och verksamhet. Det finns inga ägarrelationer mellan nivåerna. Svenska kyrkan som helhet kan därför inte ses som en koncern och det finns ingen koncernredovisning för Svenska kyrkan. Den ekonomiska redovisningen nedan utgör aggregeringar av den ekonomiska statistiken på olika nivåer inom Svenska kyrkan.

FÖRSAMLINGAR OCH PASTORAT

ÅRETS RESULTAT

Årets resultat för församlingarna uppgick till 1 932 miljoner kronor, vilket är 135 miljoner kronor lägre jämfört med fjolåret. Det lägre

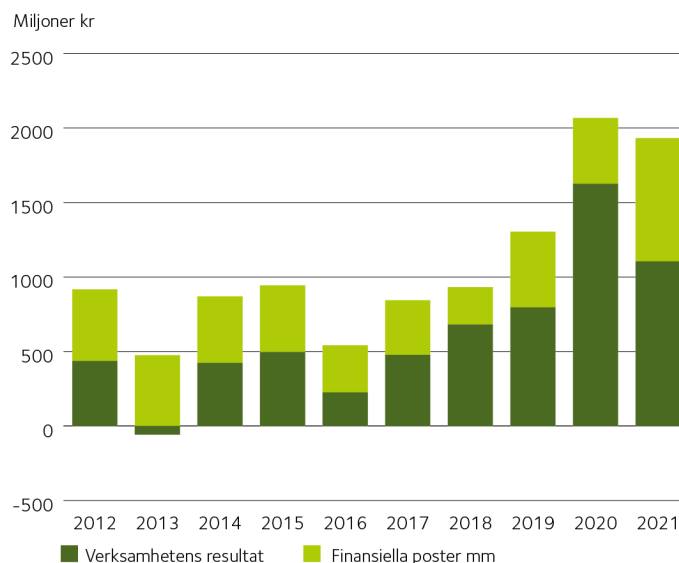
verksamhetsresultatet under 2021 orsakades främst av att kostnaderna steg från en låg nivå efter första pandemiåret 2020. Årets resultat 2021 blev däremot nästan i paritet med fjolårets årsresultat då nettot från församlingarnas finansiella investeringar närapå fördubblades under 2021 jämfört med året innan.

TABELL 1. ÅRETS RESULTAT FÖRSAMLINGAR OCH PASTORAT

Miljoner kronor	2019	2020	2021	Förändring 2020-2021	
Intäkter	21 734	21 525	21 802	278	1,3 %
Kostnader	-20 938	-19 899	-20 699	-800	-4,0 %
Verksamhetens resultat	796	1 626	1 103	-522	-32 %
Finansnetto mm	508	442	829	387	88 %
Årets resultat	1 304	2 068	1 932	-135	-7 %

Aggregerat på stiftsnivå så ökade årets resultat under 2021 som mest bland församlingarna i Strängnäs stift tack vare ett mycket högt netto från dessa församlingars finansiella investeringar.

FIGUR 1. ÅRETS RESULTAT

INTÄKTER

Församlingarnas verksamhetsintäkter ökade med 1,3 procent (-1,0)¹ eller 278 miljoner kronor jämfört med 2020. Det var intäkten från begravningsavgiften som stod för hela ökningen, medan intäkterna till den kyrkliga verksamheten kvarstod nästan oförändrade jämfört med fjolåret.

Under 2021 minskade församlingarnas intäkt från *kyrkoavgiften*² med -0,7 procent (-1,8). Minskningen förklaras främst av att avgiftsunderlagets (den kommunalt beskattningsbara förvärvsinkomsten för Svenska kyrkans medlemmar) ökningstakt fortsatte växla ned till 0,3 procent under 2019, vilket är den lägsta nivå på ökningstakten som hittills noterats.

Ökningstakten på intäkten från *begravningsavgiften* om 6,2 procent var däremot högre än fjolårets ökningstakt. Invånarna betalade under 2021 begravningsavgift efter en och samma procentsats, 0,25 procent, i de kommuner i Sverige där Svenska kyrkan är begravningshuvudman (undantag är Stockholms och Tranås kommun).

Intäkten från kyrkoavgiften påverkas av minskat antal medlemmar, vilket däremot inte intäkten från begravningsavgiften gör. Den genomsnittliga kyrkoavgiftssatsen för landet som helhet låg kvar på oförändrat 1,03 kronor per intjänad hundralapp (inklusive stiftsavgift) under 2021.

Utdelningen från prästlönetillgångar till församlingarna ökade under 2021 med 11,9 procent. Förvaltningen av tillgångarna gav ett lägre resultat under 2020 än året innan, vilket innebär att stiftet tog en del av tidigare års ansamlade vinstmedel i anspråk för att kunna hålla den nivå på utdelningen som gjordes under 2021. Det råder stora skillnader i församlingarnas rätt till andelar i avkastningen. Dessa fastställda andelstal har sitt ursprung sedan långt tillbaka i tiden. Detta medför att vissa församlingar under ett år kan få en relativt hög utdelning från tillgångarna, medan andra inte får någon utdelning alls.

1 Siffrorna inom parentes avser år 2020.

2 Kyrko- och begravningsavgift samlas in på samma sätt som en skatt och innehåller två delar, förskott och slutavräkning. 2021 års förskott baserades på 2019 års kommunalt beskattningsbara inkomster, som var färdiggranskade i november 2020. Det innebär att 2021 års kyrko- och begravningsavgift kan fastställas först när Skatteverket har granskat alla deklARATIONER för inkomstår 2021, det vill säga i november 2022. Samtidigt som Svenska kyrkan fick ett förskott för 2021 gjordes även en slutlig beräkning av 2019 års kyrkoavgift (som även den baserades på ett förskott, nämligen på 2017 års kommunalt beskattningsbara inkomst). Beloppet för slutavräkning avseende 2019 räknades därmed fram på grundval av skillnaden mellan medlemmarnas kommunalt beskattningsbara inkomster år 2019 och motsvarande inkomster år 2017, multiplicerat med den kyrkoavgiftssats som kyrkofullmäktige i församlingen hade fastställt för 2019.

Erhållna gåvor och bidrag sjönk med 4,1 procent, där bland annat arbetsmarknadsbidragen minskade jämfört med pandemiåret 2020. Den största posten i detta intäktslag utgörs av kyrkoantikvarisk ersättning om 460 miljoner kronor, som Svenska kyrkan varje år får från staten.³ Nivån på de statliga bidragen till församlingarna (exkl. kyrkoantikvarisk ersättning) sjönk under året.

Nettoomsättningen ökade med 1,8 procent. Gravskötselintäkter och hyresintäkter utgör i nämnd ordning de två största intäktslagen inom nettoomsättningen.

Övriga verksamhetsintäkter ökade slutligen med 14,7 procent under året. Sistnämnda intäktslag innehåller intäkter som inte ingår i församlingarnas löpande verksamhet, exempelvis reavinster vid fastighetsförsäljning och försäkringsersättningar.

TABELL 2. INTÄKTER ENLIGT FÖRSAMLINGARNAS RESULTATRÄKNING

Miljoner kronor	2021	Förändr jämf fg år	
Kyrkoavgift	13 948	-95	-0,7 %
Begravningsavgift	5 478	319	6,2 %
Ekonomisk utjämning	-887	21	2,3 %
Utdelning prästlönetillgångar	263	28	11,9 %
Erhållna gåvor och bidrag	1 456	-62	-4,1 %
Nettoomsättning	1 187	21	1,8 %
Övriga verksamhetsintäkter	358	46	14,7 %
Summa intäkter	21 803	278	1,3 %

³ Svenska kyrkan får varje år kyrkoantikvarisk ersättning från staten, som ska användas till antikvariska överkostnader i samband med vård och underhåll av de kyrkliga kulturminnena (kyrkobyggnader, kyrkliga inventarier, kyrkotomter och begravningsplatser). Den statliga ersättningen uppgick till 460 miljoner kronor år 2021.

KOSTNADER

Kostnaderna i församlingarnas resultaträkning ökade under 2021 med 800 miljoner kronor eller +4,0 (-5,0) procent jämfört med pandemiåret 2020. Kommunernas kostnadsökningstakt under samma år uppgick till +3,6 (+1,7) procent. Eftersom kostnadernas ökning under 2021 var av mindre omfattning än kostnadernas minskning under 2020, var nivån på kostnaderna 2021 fortfarande lägre jämfört med den kostnadsnivå som rådde under 2019 (strax innan coronapandemin bröt ut).

Personalkostnaden, som ökade med +4,5 (-4,7) procent, utgör 60 procent av kostnaderna och är därmed den enskilt största kostnadsposten i resultaträkningen. Antalet anställda (omräknat till heltidstjänster) bland församlingarna uppgick till 20 999 under 2021, vilket var 109 anställda färre jämfört med fjolåret. Den genomsnittliga personalkostnaden per anställd ökade med +5,0 (-3,3) procent. Under 2020 skedde ingen lönerrevision och de sociala avgifterna sänktes tillfälligt under några månader det året med anledning av pandemin.

Övriga externa kostnader ökade under året med 227 miljoner kronor eller +3,4 (-6,6) procent.

Församlingarnas driftskostnader redovisas efter en redovisningsmodell som har den grundläggande uppgiften i fokus. Eftersom redovisningsmodellen innehåller interna poster i både intäkter och kostnader, överensstämmer inte summan intäkter och kostnader i driftsredovisningen med resultaträkningens intäkter och kostnader. För 2021 fördelar sig driftskostnaderna enligt tabellen nedan.

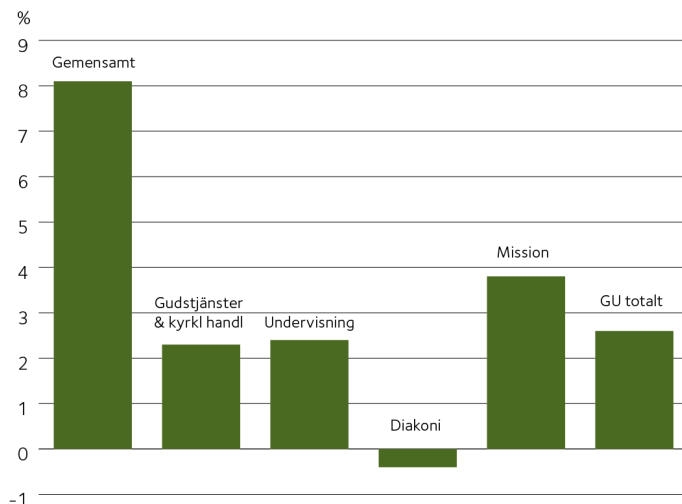
TABELL 3. KOSTNADER ENLIGT FÖRSAMLINGARNAS DRIFTSREDOVISNING

Miljoner kronor	2019	2020	2021	Förändr	20–21	Andel 2021
Grundläggande uppgiften	7 368	6 635	6 810	175	+2,6%	43 %
Övrig kyrklig verksamhet	1 815	1 613	1 662	49	+3,0%	10 %
Ledning och styrning	816	765	913	148	+19,3 %	5 %
Stödjande verksamhet	6 617	6 383	6 560	177	+2,8%	42 %
S:a kyrklig verksamhet	16 616	15 396	15 945	549	+3,6%	100 %
Begravnings- verksamhet	5 382	5 546	5 838	292	+5,3 %	
Summa kostnader	21 998	20 942	21 783	841	+4,0 %	

Kostnadsökningen under 2021 har skett från 2020 års låga kostnadsnivå, där inledningen av pandemin orsakade kraftig neddragning av verksamhet inom den grundläggande uppgiften och inom övrig kyrklig verksamhet. Det senare området innehåller bland annat kostnader inom skattepliktig rörelse som exempelvis bostadsuthyrning och för kulturella aktiviteter som exempelvis utställningar, konserter och föreläsningar. Pandemin fortsatte att drabba verksamheten även under 2021, men möjligheterna till vaccinering gjorde att verksamheter där många personer träffas samtidigt ändå kunde öppna upp i viss utsträckning under det året. Inom den kyrkliga verksamheten var det kostnaderna för styrning och ledning som ökade mest med 19,3 (-6,3) procent, vilket främst beror på genomförandet av 2021 års kyrkoval. Vart fjärde år genomförs kyrkoval inom Svenska kyrkan. Stödjande verksamhet i driftsredovisningen omfattar stödfunktioner till den grundläggande uppgiften som exempelvis administration och kostnader för fastigheter och lokaler. I tabell 3 ovan syns att den stödjande verksamheten tar, med sina betydande kostnader för fastighetsförvaltning, nästan lika stora resurser i anspråk som den grundläggande uppgiften.

Den grundläggande uppgiften utgör det enskilt största området inom den kyrkliga verksamheten. Kostnaderna uppgick till 6,8 miljarder kronor 2021 (6,6) och innehåller kostnader som knyter an till församlingarnas uppgift att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission. Kostnaderna för gudstjänster uppgick till 2,6 miljarder, för undervisning till 2,0 miljarder och för diakoni och mission till 1,3 miljarder kronor år 2021. Figur 2 visar förändringen av kostnaderna per verksamhet under 2021 jämfört med 2020.

FIGUR 2. FÖRÄNDRING AV KOSTNADER INOM DEN GRUNDLÄGGANDE UPPGIFTEN 2020–2021

Det var således de för hela verksamhetsområdet gemensamma kostnaderna som ökade mest under året. Dessa inrymmer kostnader som inte kan fördelas mellan övriga verksamheter som exempelvis gemensamma personalsamlingar och ansvar för volontärverksamhet. Till skillnad från övriga verksamheter inom den grundläggande uppgiften så kvarstod kostnaderna för diakonal verksamhet på i princip oförändrad nivå jämfört med 2020.

FINANSNETTOT

Finansnettot (det vill säga skillnaden mellan de finansiella intäkterna och kostnaderna) uppgick till 829 miljoner kronor, vilket var 387 miljoner kronor högre jämfört med 2020. Realisationsresultatet vid försäljning av aktier och aktiefonder steg med 371 miljoner kronor under 2021.

KAPITAL

De totala tillgångarna hos församlingarna ökade under året med 2,5 miljarder kronor till 45,0 miljarder kronor. Av nämnda tillgångsökning är 37 procent placerade i fasta anläggningstillgångar, 40 procent i finansiella anläggningstillgångar och resterande 23 procent i omsättningstillgångar. Utökningen av balansslutningen har finansierats i huvudsak genom överskott i verksamheten om 1,9 miljarder kronor och resterade del genom nya lån hos kreditinstitut.

TABELL 4. BALANSRÄKNING FÖRSAMLINGAR OCH PASTORAT

Miljoner kronor	2021	2020
Materiella anläggningstillgångar	20 558	19 647
Finansiella anläggningstillgångar	11 428	10 424
Omsättningstillgångar	12 965	12 389
S:a tillgångar	44 951	42 460
Eget kapital	35 973	34 047
Avsättningar	46	51
Korta o långa skulder	8 932	8 362
S:a eget kap o skulder	44 951	42 460

Rörelsekapitalet ökade under 2021 med 264 miljoner kronor till 7,9 miljarder kronor. Med rörelsekapital avses här omsättningstillgångar minskat med kortfristiga skulder. Ökningen av rörelsekapitalet under året beror på att värdet på omsättningstillgångarna steg mer än värdet på de kortfristiga skulderna. Församlingarnas rörelsekapital motsvarade i genomsnitt 7,3 (7,0) månaders intäkt från kyrkoavgiften vid utgången av 2021. Men spridningen mellan församlingarna är stor. 16 (16) procent av enheterna hade ett rörelsekapital som motsvarade mindre än en månads intäkt från kyrkoavgiften, medan 37 (33) procent av enheterna hade ett kapital som översteg mer än ett års intäkt från kyrkoavgiften. Församlingar som hade ett negativt rörelsekapital vid utgången av 2020 var 64 (56) stycken till antalet.

STIFTEN

Stiftens totala verksamhetsintäkter minskade under året något med -0,6 procent, där intäkten från kyrkoavgiften minskade med -1,2 procent. I och med att verksamhetskostnaderna samtidigt minskade något under året, blev verksamhetens resultat för stiftet oförändrat 2021 jämfört med året innan. Samtidigt förbättrades, i likhet med församlingarnas finansnetto, även stiftens finansnetto under samma år. Detta bidrog sammantaget till ett förbättrat årsresultat för 2021 om 24 miljoner kronor jämfört med året innan.

TABELL 5. ÅRETS RESULTAT FÖR STIFTEN

Miljoner kronor	2021	Förändring jämf fg år	
Intäkter	1 418	-9	-0,6 %
Kostnader	-1 356	8	+0,6 %
Verksamhetens resultat	62	-1	
Finansnetto mm	59	25	+74 %
Årets resultat	121	24	+25 %

Omslutningen på stiftens balansräkningar har totalt sett ökat, men skillnaden i finansiell styrka varierar mellan stiftet. Jämfört med församlingarna har stiftet en betydligt lägre andel av tillgångarna bundna i byggnader, mark och inventarier.

TABELL 6. BALANSRÄKNING FÖR STIFTET

Miljoner kronor	2021	2020
Materiella anläggningstillgångar	323	317
Finansiella anläggningstillgångar	701	739
Omsättningstillgångar	1 026	846
S:a tillgångar	2 050	1 902
Eget kapital	1 574	1 453
Avsättningar	23	30
Korta o långa skulder	453	419
S:a eget kap o skulder	2 050	1 902

NATIONELL NIVÅ

Årets resultat 2021 uppgick till 1 638 miljoner kronor. Den nationella nivåns årsresultat påverkas i väsentlig utsträckning av avkastningen på det gemensamma kapital som förvaltas på nationell nivå (finansnetto). Verksamhetens resultat för år 2021 uppgick till -232 miljoner kronor. Huvudkomponenterna i resultatet sammanfattas i tabell 7 nedan.

TABELL 7. NATIONELL NIVÅS RESULTATRÄKNING

Belopp i miljoner kronor	Förändring jmf fg år				
	2019	2020	2021	Miljoner kronor	Procent
Avgift gemensam verksamhet	976	980	983	3	0%
Insamlade medel	215	159	158	-1	0%
Erhållna bidrag	242	301	261	-40	-13%
Övriga intäkter	109	117	180	63	54%
Summa intäkter	1542	1558	1582	25	2%
Utveckl.samarbete/bistånd	-241	-266	-244	22	8%
Övriga lämnade bidrag	-132	-181	-185	-4	-2%
Externa kostnader	-505	-509	-642	-133	-26%
Personalkostnader	-425	-450	-466	-15	-3%
Avskrivningar	-8	-12	-13	-1	-9%
Summa kostnader	-1311	-1419	-1551	-132	-9%
Utjämning och kyrkoantikvarisk ersättning	-213	-216	-263	-48	-22%
Verksamhetens resultat	17	-77	-232	-155	-202%
Finansnetto	1590	410	1960	1550	378%
Kyrkounderhållsbidrag	-100	-100	-100	0	0%
Förändring ändamålsbest. medel	-48	2	10	8	-335%
Årets resultat	1460	235	1638	1403	597%

Avgift gemensam verksamhet är den del av kyrkoavgiften som finansierar verksamhet på nationell nivå. Avgiften uppgår till 7 öre per 100 kronor i avgiftsunderlag och var oförändrad jämfört med föregående år.

Nationell nivå har även andra intäkter som finansierar verksamheten: *insamlade medel* och *erhållna bidrag* (framförallt inom den internationella verksamheten) samt övriga intäkter, som bland annat avser fakturering för drift av gemensam IT-plattform och gemensamma administrativa system.

Nationell nivå har *kostnader* för löpande verksamhet som ekumenisk samverkan, forskning och analys, undervisning och lärande, diakonal utveckling, hållbarhetsfrågor, Svenska kyrkan i utlandet och utbildning för tjänst i Svenska kyrkan. Inom utvecklingsarbetet för

digitalisering och samverkan finns bl.a. kostnader för gemensam IT-plattform, gemensamma administrativa system, gemensam nationell nätförbindelse och Svenska kyrkans löneservice. I kostnaderna ingår också *bistånd* inom den internationella verksamheten, som finansieras av insamlade medel och erhållna bidrag.

Under 2021 fick bl.a. stiftet, Act Svenska kyrkan, jourhavande präst, Svenska kyrkan i utlandet, och Svenska teologiska institutet i Jerusalem extra verksamhetsstöd med anledning av pandemin. Klimatsatsningen Färdplan för klimatet fortskred och dessutom genomfördes ett kyrkoval.

Utjämnning på församlingsnivå avser nettot av inkomst- och kostnadsutjämnning mellan församlingarna. I det nya utjämnningssystemet är inte glesbygdsbidrag och diakonibidrag självfinansierande utan finansieras genom avgiften för gemensam verksamhet och det gemensamma kapitalet. Det gemensamma kapitalet finansierar även kyrkunderhållsbidraget (se egen rad i resultaträkningen). *Utjämnning på stiftsnivå* består av kostnader i form av stiftsbidrag samt intäkter i form av utdelning från prästlönetillgångar.

Kyrkoantikvarisk ersättning är ett statligt bidrag som främst används till församlingarnas renovering av kyrkobyggnader. Den statliga ersättningen uppgick 2021 till 460 miljoner kronor varav 431 miljoner kronor vidareförmedlades till församlingarna och resterande medel nyttjas kommande år.

Det positiva finansnettot för 2021 uppgick till 1 960 miljoner kronor, vilket motsvarar en avkastning på 19,8 %. Mycket starka aktie-marknader och en övervikt i tillgångsslaget aktier har bidragit till kapitalförvaltningens goda resultat under 2021.

HUR GICK DET DÅ FÖR SVENSKA KYRKAN TOTALT SETT?

Som inledningsvis nämnts finns det ingen concernredovisning för Svenska kyrkan, men det är ändå möjligt att utifrån redovisningen ovan för församlingar och pastorat, stift samt nationell nivå ställa samman en total resultaträkning för Svenska kyrkan. För redovisningsåret 2021 får man då, efter eliminering av interna mellanhavanden mellan de olika nivåerna, följande bild:

TABELL 8. ÅRETS RESULTAT TROSSAMFUNDET SVENSKA KYRKAN

Miljoner kronor	2019	2020	2021	Förändring 2020-2021	
Intäkter	24 197	23 935	24 234	299	1,2 %
Kostnader	-23 460	-22 422	-23 400	-978	-4,4 %
Verksamhetens resultat	737	1 513	834	-679	-45 %
Finansnetto mm	2 127	887	2 856	1 969	222 %
Årets resultat	2 864	2 400	3 690	1 290	54 %

Årets resultat, inklusive finansnetto, för hela trossamfundet uppgick således till 3,7 miljarder kronor 2021, vilket är 1,3 miljarder kronor högre än föregående år. Verksamhetens resultat före finansiella poster uppgick till 834 miljoner kronor, vilket däremot är 679 miljoner kronor lägre än föregående år. Intäkten från kyrkoavgiften fortsatte att sjunka under 2021, vilket tillsammans med högre verksamhetskostnader gav ett lägre verksamhetsresultat för församlingarna jämfört med det första pandemiåret 2020. Det högre årsresultatet för hela trossamfundet ska därför ses mot bakgrund av att församlingarnas finansnetto, tillsammans med kapitalförvaltningen på nationell nivå, gav ett resultat som blev 2,0 miljarder kronor högre än året innan. Utvecklingen på de finansiella marknaderna var ovanligt stark under 2021.

DE NÄRMASTE ÅREN

2021 års minskning av intäkten från kyrkoavgiften om -0,7 procent berodde delvis på att skatteunderlaget för 2019 påverkades av en åtgärd som ingick i ett av de krispaket som regeringen presenterade under våren 2020 med anledning av coronapandemin. Det gällde den införda möjligheten för enskilda näringsidkare och handelsbolag att avsätta 100 procent av vinsten, upp till en miljon kronor, till periodiseringsfond när de skulle deklarerat för 2019. Åtgärden syftade till att förbättra små företags likviditet, men sänkte samtidigt 2019 års skatteunderlag och därmed också kyrkoavgiftsunderlaget. En fortsatt inbromsning av sysselsättningen och skatteunderlaget under pandemiåret 2020 innebär att intäkten fortsätter minska även under 2022, denna gång med -0,6 procent. Intäktsminskningen under 2022 är relativt måttlig, trots en mycket stor nedgång i sysselsättningen under 2020. Det beror på att permitteringslöner (löner som inte

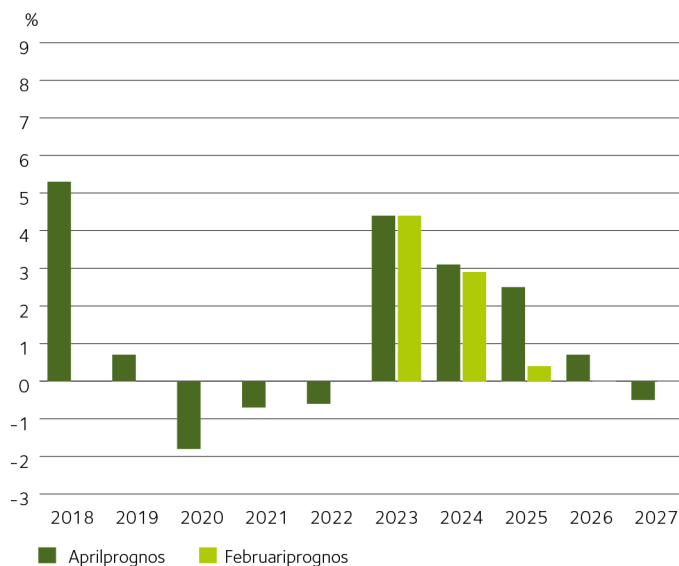
motsvaras av någon arbetsinsats) betalades ut under 2020, vilket i sig fick en positiv effekt på skatteunderlaget.

Första halvåret 2022 har präglats av stora överraskningar i de svenska inflationsutfallen, där de höga energipriserna väntas bestå året ut. Givet en period med långt högre inflation än på länge i Sverige utgår även skatteunderlagsprognosen från Sveriges kommuner och regioner (SKR) från högre löneökningar jämfört med tidigare prognoser. För inkomståren 2021–2023 beräknas både skatteunderlagets faktiska och underliggande ökningstakt vara högre än genomsnittet för den senaste tioårsperioden. Dessa år präglas alla av konjunkturell återhämtning efter pandemin. Det som driver på ökningen av skatteunderlaget framöver är främst stora ökningar av löne- och pensionsinkomster. År 2023 kan det faktiska skatteunderlaget dessutom få en extra skjuts om regeringens förslag att omvandla reseavdragen till en skattereduktion godkänns av riksdagen. Kalkylen för 2024–2025 utgår från att sysselsättningen växer i linje med befolkningen i arbetsför ålder och timlönerna ökar med drygt tre procent per år i genomsnitt.

Prognosen för skatteunderlaget per slutet av april 2022 från SKR innebär en markant upprevidering av löneökningstakten på den svenska arbetsmarknaden för perioden 2022–2025, vilket i sin tur leder till en upprevidering av prognosen för lönesumman samt det kommunala skatteunderlaget. Det ackumulerade skatteunderlaget 2025 blir drygt två procentenheter högre jämfört med den föregående prognosen. SKR konstaterar samtidigt att, då löner och priser även hos kommuner och regioner antas öka snabbare jämfört med tidigare bedömningar, så innebär de högre skatteintäkterna inte någon reell resursförstärkning.

De förändringar i SKR:s skatteunderlagsprognos per april 2022 som nämnts ovan leder till justeringar i prognosen avseende intäkten från kyrkoavgiften enligt figur 3.

FIGUR 3. ÅRLIG FÖRÄNDRING AV KYRKOAVGIFTSINTÄKT (INKL. SLUTAVRÄKNING)

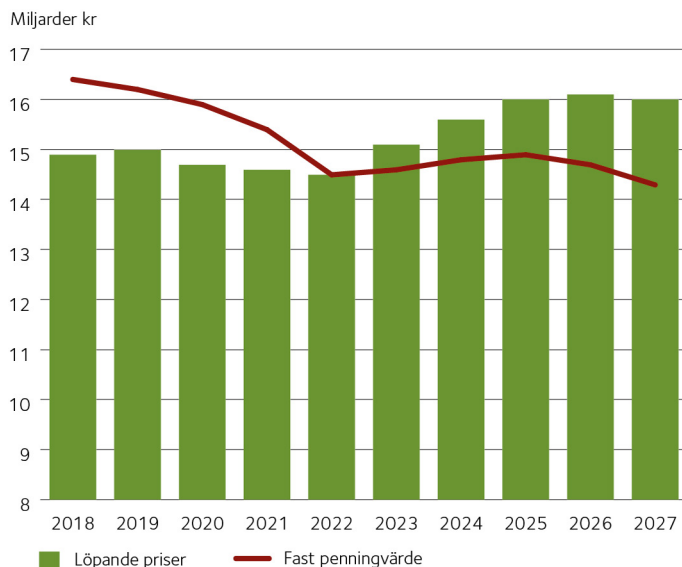

Den stora uppjusteringen av intäktsprognosen för 2025 beror både på upprevidering av löneökningstakten och på regeringens förslag om slopandet av avdrag för resor i deklarationen till förmån för skatte-reduktion, som SKR beaktat i skatteunderlagsprognosen för 2023. Trots att SKR reviderat upp skatteunderlagsprognosen även för det sista prognosåret 2025, framgår det av figur 3 att intäkten för 2027 sjunker, både i förhållande till februariprognosen för samma år och jämfört med intäkten året innan. Det beror på att intäkten för 2027 innehåller en rekyl i slutavräkningsbeloppet för 2025, då 2025 års höga förskott räknas av mot den slutliga kyrkoavgiften för samma år.

Nivån på kyrkoavgiftsintäkten påverkas således av medlemmarnas inkomster med två års eftersläpning. Exempelvis ligger medlemmarnas inkomster år 2021 till grund för Svenska kyrkans intäkt från kyrkoavgiften år 2023.

Figur 4 visar de totala intäktsbeloppen för åren fram till 2027, där effekterna av den årliga förändringen av intäkten från kyrkoavgiften enligt figur 3 är inräknade. Intäktsutvecklingen visas både i löpande priser (staplar) och i fast pris per 2022 (linje). Utvecklingen i fast pris är beräknad efter inflationsmättet KPIF (KPI med fast ränta).

FIGUR 4. KYRKOAVGIFTSINTÄKT FÖR SVENSKA KYRKAN
(FÖRSAMLINGAR OCH STIFT)

I löpande priser väntas nu intäkten successivt stiga till 16 miljarder år 2025 för att sedan ligga kvar på denna nivå prognosperioden ut. Samtidigt kan man utgå från, i likhet med vad som väntas bli fallet med kommunerna, att även löner och priser inom Svenska kyrkan ökar i högre takt framöver jämfört tidigare bedömningar. Den nu beräknade högre intäkten från kyrkoavgiften bedöms därför inte innebära någon reell resursförstärkning. I figur 4 (linjen) syns att den reala intäkten i stället beräknas bli cirka 200 miljoner kronor lägre 2027 jämfört med innevarande år. Denna utveckling ställer krav på fortsatta kostnadsanpassningar inom Svenska kyrkan.

Ekonomisk statistik för församlingarna inom Svenska kyrkan som helhet och för enskilda församlingar finns tillgänglig i ett nytt visualiserings- och analysverktyg (VisA) som tillhandahålls inom Svenska kyrkan. Om du har Microsoft 365 och har en Svenska kyrkans e-postadress har du också tillgång till verktyget. På intranätet finns det information om hur du loggar in i VisA <https://internwww.svenskakyrkan.se/1508791>

Vid behov av support i samband med inloggning, kontakta Svenska kyrkans kanslistöd tel. 010-18 19 200.